

daaraan over andere voorwerpjes om bij gecompliceerde hazenlippen ontspanningsbechtingen te fixeeren.

In GUNTHER'S *Lehre von den blutigen Operationen*, Bd. VII Heft III bldz. 9 vind ik:

„Man sticht ein dicke Insectennadel, an die man bis zum Knopfe ein kleiner *Blei* oder *Hemdenknöpfelen* vorgeschoben hat, in den Winkel zwischen Wange und Nasenflügel ein und durch, bis zur andern Seite in gleicher Höhe, und die hervorragende Spitze schiebt man ein zweiter *Knöpfchen* auf” enz. enz.

En voorts in SZYMANOWSKI *Handbuch der Operativen Chirurgie* Bd. I (1870) bldz. 300: „Da die Nase doch die Neigung behielt, sich flach zu ziehen, durchstach ich mit einer nicht zu dicken Nadel die beiden Nasenflügel und zog einen fein doppelten Silberdrath durch, welchen ich darauf zu den Seiten durch *zwei grosse Glasperlen* führte und über zwei kleiner Holzstückchen zusammenband”.

Op de Decembervergadering der Vereeniging voor Heelkunde beweerden enkele ouderen, vroeger bij prof. TILANUS een doos kraaltjes gezien te hebben, die bij hazenlipoperaties werden gebruikt.

Ça se répète toujours.

Collegialiter

Rotterdam, 26 April 1908.

M. POLAK.

TAXIS OF OPERATIE BIJ BEKLEMDE BREUKEN.

De heer WASSINK schrijft, dat hij mijn slotsom, dat elke beklemde breuk zonder taxispingen zoo spoedig mogelijk geopereerd moet worden, niet gewettigd acht, daar ik slechts één ziekte-geschiedenis medegedeeld heb met nadeelige gevolgen van taxis en deze ziekte-geschiedenis houdt hij nog voor weinig bewijzend.

Naar mijn meening is bij deze patiënte de peritonitis toe te schrijven aan de aanwezigheid in de vrije buikholte van een geperforeerde darmlis, welke beklemd geweest is. Het is toch niet aan te nemen, dat naast de beklemde breuk nog een afzonderlijke darmperforatie bestond. Natuurlijk is niet uit te maken, of de perforatie al vóór de taxis bestond of wel eerst daardoor is tot stand gekomen. Wel is door de taxis de lis in de buikholte gebracht.

Men kan niet verwachten, dat in een kliniek, waar principieel geen taxis wordt toegepast, vele slechte gevolgen van taxis worden waargenomen; uit het aantal patiënten, die met slechte gevolgen na taxis in de kliniek worden opgenomen, kan men geen cijfers ter vergelijking opmaken; men weet immers niet, hoevelen niet naar een kliniek gezonden worden en hoe groot het geheele aantal patiënten is, bij wie taxis is verricht. Ik heb dan ook niet de ziekte-geschiedenissen van dezen bijeengezocht; alleen de bovenstaande, welke ik toevallig in handen kreeg, ter illustratie vermeld. Ik heb echter de statistiek van SCHEDE over gevallen, waarbij deels taxis deels herniotomie is toegepast, en die van BRYANT betreffende taxis aangehaald. Uit een vergelijking van deze met de door mij medegedeelde statistiek blijkt duidelijk het voordeel van de directe herniotomie zonder voorafgaande taxis.

Zwolle, 28 April 1908.

J. VAN ASSEN JZ.